

Aan:
Provinciale Staten

Onderwerp:
Europa en de Staten

1. Beslispunten:

1. instemmen met de intentieverklaring Europa en de Staten met als doel het nadenken (als vier Randstadprovincies) over gezamenlijke dossiers, de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten met betrekking tot Europa en het instellen van een Forum voor Europese aangelegenheden.

2. Inleiding:

Statenleden van de vier Randstadprovincies (Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Flevoland) hebben op 27 en 28 november 2007 een werkbezoek gebracht aan Brussel. Dit bezoek stond in het teken van informatieoverdracht en het onderzoeken van de mogelijkheden van een gezamenlijk optrekken van de vier Randstadprovincies (P4) op het dossier 'Europa'.

De aanleiding voor dit bezoek was tweeledig: in de eerste plaats de vaststelling van de nieuwe Strategische EU-Randstadagenda 2007-2011 (1) en in de tweede plaats de wens van de vier volksvertegenwoordigingen om waar mogelijk gezamenlijk op te trekken richting Brussel (2). Deze wens kwam nadrukkelijk onder de aandacht door het opheffen van de Regio Randstad.

1. De Strategische EU-Randstadagenda (door uw Staten besproken in de commissie Bestuur van 17 januari 2008) is gebaseerd op het werkprogramma van de Europese Commissie en de collegeprogramma's van de P4. In deze strategische agenda worden de belangrijke thema's en dossiers voor de Randstadprovincies benoemd en voorzien van een werkprogramma. Hiermee vormt de Strategische EU-Randstadagenda het belangrijkste sturingsinstrument voor de portefeuillehouders Europa. Als prioritaire dossiers voor de periode 2007-2011 zijn benoemd: kenniseconomie en Lissabonstrategie, bereikbaarheid, Stad-Land- De toekomst van peri-urbane gebieden in de EU, regionaal beleid, energie, klimaat, water en natuur en milieu. Naast deze onderwerpen van de strategische Randstadagenda vormde het werkbezoek ook een goede gelegenheid om meer in het algemeen in te gaan op het proces van Europese besluitvorming.

2. De P4 werken al samen binnen het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). Dit HNP is opgericht in 2000 en fungeert als belangenbehartiger van en informatie-knooppunt voor de Nederlands provincies. Binnen het HNP zijn de provincies per landsdeel georganiseerd. Vanuit het HNP worden de Flevolandse belangen behartigd door Sidony Venema. De P4 werkten tot voor kort samen onder de vlag van Regio Randstad. De Regio Randstad is echter opgeheven: tijdens de vergadering van Provinciale Staten van 6 december 2007 hebt u ingestemd met het voorstel daartoe. Mede hierdoor ontstond de vraag naar een nieuwe vorm van samenwerking. Overleg tussen delegaties van statenleden uit de P4 leidde al in 2006 tot de gedachte dat onderzocht zou kunnen worden of er behoefte zou bestaan om te komen tot de oprichting van een gezamenlijke Randstad-Statencommissie. Overleg in oktober 2007 bevestigde de gedachte dat er behoefte bestaat bij de statenleden van de P4 om te onderzoeken wat de gezamenlijke belangen zijn en waar mogelijk en nuttig gezamenlijk op te trekken. De idee van een Randstad-Statencommissie werd enigszins losgelaten: er bestond verschil van inzicht over de mate en de aard van mogelijke samenwerking. Dit overleg van oktober 2007 leverde ook de algemene idee op dat er bij de statenleden behoefte bestaat aan

Commissie Bestuur
27 maart 2008

Statenvergadering:
17 april 2008

Agendapunt
6.e

Lelystad
5 maart 2008

Registratienummer
656054

Inlichtingen
W. Boerma

Afdeling/Bureau
SGR

Portefeuillehouder:
n.v.t.

een beter gestructureerde informatievoorziening vanuit het HNP en/of vanuit andere kanalen. Afgesproken werd om tijdens het werkbezoek van 27-28 november 2007 aan Brussel een intentieverklaring te ondertekenen waarin de wens tot samenwerking op gezamenlijke dossiers uitgesproken werd alsmede een opdracht aan de griffies en statenleden om de mogelijkheden van een gestructureerde vorm van samenwerking uit te werken. De opgestelde intentieverklaring kreeg uiteindelijk echter niet voldoende steun.

Door Provinciale Staten van Zuid-Holland is vervolgens een initiatiefvoorstel aangenomen om Europa stevig op de kaart te zetten. Het voorstel bevat onder andere het instellen van een werkgroep Europa en het laten uitvoeren van een extern onderzoek als 'start en aanzet voor pro-actief Europebeleid van Provinciale Staten.' Daarnaast bevat het voorstel de intentieverklaring 'Europa en de Staten'. Met deze verklaring spreken de statenleden van de provincie Zuid-Holland de wens uit om met 'collega statenleden van de drie Randstadprovincies, waar mogelijk en relevant samen op te trekken bij Europese aangelegenheden.' De aanbiedingsbrief bij deze verklaring bevat een oproep aan de statenleden van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland om de intentieverklaring 'Europa en de Staten' aan de orde te stellen en aan te sluiten bij Zuid-Holland.

In haar vergadering van 4 maart 2008 heeft het Presidium besloten om gehoor te geven aan deze oproep. Met voorliggend voorstel wordt de intentieverklaring aan de orde gesteld en gevraagd om uw instemming.

3. Beoogd effect:

Het bieden van voortgang aan een breed gedragen behoefte om de mogelijkheden tot samenwerking op PS P4 niveau te onderzoeken.

4. Argumenten:

De voorliggende verklaring spreekt over 'afstemming over gezamenlijke intenties en ambities', nadenken over 'onze kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot Europa' en het instellen van een Forum voor Europese aangelegenheden dat start met een verkenning van de samenwerkingsmogelijkheden. Deze formuleringen doen recht aan de intenties van uw Staten met betrekking tot vorm en inhoud van samenwerking op het dossier 'Europa'.

Door in te stemmen met voorliggende intentieverklaring wordt de meermalen uitgesproken behoefte aan samenwerking op het niveau van Provinciale Staten in Randstadverband bevestigd. Het is een stap in het zoeken van gezamenlijkheid en een vorm van samenwerking. Juist vanwege het feit dat het nog gaat om een 'zoektocht' is door Zuid-Holland gekozen voor een 'Forum voor Europese aangelegenheden': een forum dat 'geen formele structuur kent', 'geen afbreuk doet aan bestaande structuren en adviescommissies' en niet het 'karakter heeft van een gezamenlijke commissie' (zie aanbiedingsbrief Zuid-Holland: Bijlage I).

Provinciale Staten van Utrecht hebben de intentieverklaring geagendeerd voor hun vergadering van 31 maart as.

Provinciale Staten van Noord-Holland hebben de intentieverklaring niet geagendeerd voor hun vergadering. Wel is deze besproken in de werkgroep Europa van 19 februari jl.. Deze bijeenkomst heeft tot de volgende inzet geleid: Noord-Holland wil wel bij elkaar komen om te kijken waar de gezamenlijkheid van de dossiers zit.

5. Kanttekeningen:

6. Evaluatie:

In de aanbiedingsbrief van Zuid-Holland wordt gesproken over de mogelijkheid van een evaluatie van het Forum voor Europese aangelegenheden na een jaar.

7. Advies van de Commissie van advies:
De commissie adviseert dit voorstel als hamerstuk te agenderen voor de Provinciale statenvergadering van 17 april 2008.

8. Ontwerp-besluit:
Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van het Presidium van 5 maart 2008 , nummer 656054

BESLUITEN:

1. in te stemmen met de Intentieverklaring Europa en de Staten zoals opgesteld en aangenomen door PS van Zuid-Holland en onderstaand weergegeven:

“ Intentieverklaring Europa en de Staten

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 30 januari 2008, spreken de wens uit om als statenleden van de provincie Zuid-Holland met de collega statenleden van de drie Randstadprovincies, waar mogelijk en relevant, samen op te trekken bij Europese aangelegenheden. Doel hierbij is een optimale positionering van de Randstad bij Europese besluitvorming, regelgeving en fondswerving.

Aan de intentie om samen te werken liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

1. Het samen optrekken van de vier Randstadprovincies op inhoudelijke dossiers is in het belang van een sterke Randstad. Hierbij hoort afstemming over onze gezamenlijke intenties en ambities. In het verlengde hiervan ligt afstemming over de prioritering van dossiers. Samen moeten we daarom nadenken over onze kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot Europa.
2. Het instellen van een Forum voor Europese aangelegenheden uit de vier Provinciale Staten in de Randstad is een eerste stap om serieus invulling te geven aan de Europese ambitie. Het Forum start met het verkennen van de samenwerkingsmogelijkheden. Hierna gaat het Forum werken aan een concrete invulling van de gezamenlijke intenties en ambities.

Essentiële randvoorwaarde hierbij is:

3. Het verbeteren en stroomlijnen van de informatievoorziening over relevante Europese ontwikkelingen. Door samen op te trekken kan bestaande kennis worden gebundeld en benut bij het prioriteren van de inhoudelijke dossiers in relatie tot EU-beleid en EU-fondsen. Het Huis Nederlandse Provincies en het aanboren van eigen netwerken spelen hierbij een cruciale rol.”
2. deze instemming kenbaar te maken (via de griffie) aan de leden van Provinciale Staten van Zuid- Holland, Utrecht en Noord-Holland.

De griffier, de voorzitter,

- Gedeputeerde Staten van Flevoland,
secretaris, voorzitter,

Bijlage I Aanbiedingsbrief Zuid-Holland

Bijgaand treft u onze intentieverklaring 'Europa en de Staten' aan. Deze intentieverklaring is op 30 januari 2008 besproken en aangenomen in de vergadering van Provinciale Staten van Zuid-Holland. Wij roepen u van harte er toe op deze verklaring in uw Statenvergadering aan de orde te stellen en nodigen u uit zich hierbij aan te sluiten.

De intentieverklaring is een onderdeel van het initiatiefvoorstel 'Europa en de Staten'. Dit initiatiefvoorstel bevat drie onderdelen. Naast de intentieverklaring gaat het om de instelling van een werkgroep Europa en het uitvoeren van een extern onderzoek als start van een pro-actief Europeabeleid vanuit Provinciale Staten van Zuid-Holland.

Na bespreking in de Statenvergadering van 30 januari jl. is het voorstel in zijn geheel overgenomen door Provinciale Staten van Zuid-Holland. In de plenaire behandeling werd door diverse Statenleden nogmaals het grote belang onderstreept van samenwerking tussen de Randstadprovincies. Samenwerking is daarbij uiteraard geen doel op zich maar een effectief middel om gezamenlijke belangen optimaal voor onze inwoners te behartigen.

Doel van onze intentieverklaring is te komen tot het zoeken van gezamenlijkheid alsmede een vorm van samenwerking waar het om Europa gaat op het niveau van de Provinciale Staten.

Een eerste stap die wij daarbij voorstellen is het instellen van een Randstedelijk Europees Forum van Statenleden uit de Randstadprovincies die enkele malen per jaar samenkomt. Dit forum kent geen formele structuur, doet dus geen afbreuk aan bestaande structuren van adviescommissies en heeft niet het karakter van een gezamenlijke commissie. Een goede en onafhankelijke gespreksleider vinden wij daarbij belangrijk. De bijeenkomsten van het forum kunnen leiden tot een gezamenlijke uitspraak maar hiervoor zijn de gespreksdeelnemers zelf verantwoordelijk. Na een jaar kan het forum worden geëvalueerd om te bezien welke vervolgstappen wenselijk en haalbaar zijn.

De bijgevoegde verklaring geeft de kern weer van onze intenties.

Wij zijn zeer benieuwd naar uw reactie hierop en hopen dat wij elkaar als Provinciale Staten mogen vinden in een goede werkwijze ten aanzien van Europa.

Met vriendelijke groet,
Namens Provinciale Staten van Zuid-Holland;

Drs. H. Engels-van Nijen
Statengriffier

Bijlage II Verslag werkbezoek Brussel 27-28 november 2007

Verslag bezoek Provinciale Staten aan Brussel 27-28 november

Na een voorspoedige busreis werden de Flevolandse en Utrechtse Statenleden in Hotel Leopold ontvangen, waar zij de per trein gearriveerde collega's uit Noord- en Zuid-Holland troffen. Na deze kennismakingsborrel konden allen plaatsnemen aan de dinertafels, waarbij ook enkele Europarlementariërs aanschoven.

Grondwet en Hervormingsverdrag

Thijs van der Plas, juridisch adviseur en coördinator van de Permanente Vertegenwoordiging, luisterde het diner op met een presentatie over de gang van zaken rondom de Europese Grondwet en het Hervormingsverdrag. Aangezien hij zowel aan de opstelling van de Grondwet had meegewerkt, als betrokken was geweest bij de onderhandelingen over het Hervormingsverdrag, kon hij een zeer interessant verhaal vertellen over hoe beide nu precies tot stand zijn gekomen en wat de grootste verschillen zijn. De belangrijkste verschillen zijn dat het Hervormingsverdrag is ontdaan van de grondwettelijke schijn (Handvest van de Grondrechten is in een bijlage geplaatst, geen Europese vlag en Europees volkslied), de nationale parlementen krijgen meer zeggenschap door de zogenaamde "oranje kaart", de taken van de Europese Commissie worden duidelijker afgebakend, er komt geen Europese Minister voor Buitenlandse Zaken en het Europese Hof van Justitie blijft bepalen of Europese wetgeving boven nationale wetgeving gaat. De heer Van der Plas gaf aan dat men in Brussel opgelucht zal zijn als de perikelen rondom het verdrag voorbij zijn: dan kan men eindelijk weer aan de slag. De komende tijd zal er in Brussel stevig ingezet worden op Europese veiligheid en op milieu. Vooral dit laatste punt gaat de lokale en regionale overheden zeer aan en de heer Van der Plas benadrukte dan ook dat het goed was dat de Statenleden er waren: lokale en regionale bestuurders kunnen volgens hem niet vaak genoeg naar Brussel komen.

Strategische EU-Randstadagenda

De volgende dag begon met een bezoek aan het Comité van de Regio's, waar de Statenleden een ontvangst wachtte door Nico Wegter (oud-directeur van de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Den Haag). Hans Pluckel, Regina Schim van der Loeff en Hilde Donker van de P4-vertegenwoordiging in Brussel beten de spits af met een presentatie over de nieuwe Strategische EU-Randstadagenda 2007-2011. Deze agenda is gebaseerd op het werkprogramma van de Europese Commissie en de collegeprogramma's van de P4. Het doel is de gezamenlijke Randstad EU-prioriteiten en de te behalen resultaten in kaart te brengen. Daarmee fungeert de agenda als sturings-element voor de P4-portefeuillehouders Europa.

De belangbehartiging in Brussel vindt plaats in drie fasen, te weten tijdens de voorbereidingsfase (Europese Commissie werkt aan het opstellen van haar voorstel), de besluitvormingsfase (Raad en Parlement besluiten gezamenlijk) en de implementatiefase (wetten worden in lidstaten geïmplementeerd). Hans Pluckel ging nader in op de positionering van de Randstadprovincies in de EU en op het EU-proces van strategische ontwikkeling, terwijl Regina Schim van der Loeff zich richtte op de rol van de kenniseconomie en de Lissabonstrategie, het klimaat en op de gezamenlijke belangenbehartiging van vergelijkbare (delta-)regio's in het Comité van de Regio's, de officiële spreekbuis van de regio's en gemeenten in de EU. Hilde Donker sloot af met een korte inleiding over het lobbydoel om in de discussie over de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid meer aandacht te vragen voor de peri-urbane gebieden.

Europees Parlement

De Strategische Randstadagenda werd gevolgd door een presentatie door twee leden van het Europees Parlement: Jan Mulder (VVD, voorzitter van de Begrotingscommissie) en Corien Wortmann (CDA, o.a. lid van de commissie Internationale Handel en plv. lid van de commissie Vervoer en Toerisme). Jan Mulder sprak over de begroting en legde uit dat de Europese begroting maximaal 1,05% van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI) van de lidstaat kan bedragen. De EU is zuinig, het Europees Parlement is onlangs akkoord gegaan met een begroting gebaseerd op 0,98% van het BNI, wat neerkomt op zo'n 120 miljard Euro. De grootste posten op de begroting zijn het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (teruglopend naar 32% in 2013), het regionale beleid (oplopend naar 36% in 2013) en de salarissen en pensioenen van de medewerkers (ca. 5% van het EU budget). Het Europees Parlement keurt de uitgaven goed, maar heeft geen zeggenschap over de inkomsten. De Europese Commissie is eindverantwoordelijk voor de bestedingen, hoewel ongeveer 76% van het budget door

de lidstaten zelf besteed wordt. De uitgaven worden door de Europese Rekenkamer gecontroleerd, en helaas wordt de betrouwbaarheid van de bestedingen al geruime tijd in twijfel getrokken. Dit betreft voornamelijk EU-fondsen onder verantwoordelijkheid van nationale overheden.

Corien Wortmann sprak over de mogelijkheden met Europese fondsen in het kader van infrastructuur en het Trans-Europese vervoersnetwerk (TEN-V). Er worden zo'n dertig projecten uitgevoerd met Europees geld (en eigen cofinanciering). Het Duitse stuk van de Betuweroute profiteert hier fors van, daar wordt 60 miljoen in geïnvesteerd. Nederland heeft zich niet hard gemaakt voor de HSL-Oost, dus krijgt daar geen Europese fondsen voor. Er werden vooral projecten van internationaal belang gehonoreerd. Mevrouw Wortmann ging ook in op de problematiek rondom luchtkwaliteit en fijnstof in Nederland. De problemen in Nederland hebben drie oorzaken. Allereerst is de regelgeving in Nederland erg ingewikkeld, waardoor bijvoorbeeld één partij de aanleg van een gehele weg kan tegenhouden. Daarnaast is de milieuregelgeving verweven met de wet- en regelgeving van ruimtelijke ordening, waardoor de Europese normen directe invloed hebben op de ruimtelijke ordening. Tenslotte zijn de Europese plafonds problematisch voor Nederland, ze zijn moeilijk te halen. In de herziening van de kaderrichtlijn Luchtkwaliteit zitten nu uitzonderingen, wat positief is voor Nederland. Corien Wortmann waarschuwt dat Nederland goed op moet blijven letten op dit dossier, want er komt ook een norm aan voor ultra fijnstof. Nederland gaat waarschijnlijk instemmen met deze norm, omdat experts zeggen dat we er aan kunnen voldoen. Hier plaatst mevrouw Wortmann zelf kanttekeningen bij, aangezien er nog weinig over ultra fijnstof bekend is.

Professor Van Schendelen

Na een korte koffiepauze was het woord aan professor Rinus van Schendelen, politicoloog aan de Erasmus Universiteit en auteur van o.a. *Machiavelli in Brussels*, over lobbyen in Brussel. Professor van Schendelen zette meteen scherp in door alle aanwezigen welkom te heten in de nieuwe hoofdstad van Nederland. Het was volgens hem een goede zaak dat de Statenleden naar Brussel waren gekomen, aangezien een goed college van GS afhankelijk is van zijn PS: zij kunnen opjutten en legitimeren. In zijn betoog ging hij nader in op wat de Statenleden van de Randstad kunnen en willen in Europa.

Allereerst richtte hij zich op het speelveld van de provincies. Hiervan is het thuisfront het allerbelangrijkste, gevolgd door Brussel en de (internationale) rivalen. Om goed op deze speelvelden te bewegen zijn vakbekwame mensen noodzakelijk, die creativiteit, prudentie en gewiektheid tonen. De belangrijkste succesfactoren zijn (in volgorde van belang):

- de beïnvloeding van wet- en regelgeving (alle andere factoren zijn hierop gebaseerd);
- gedetailleerde kennis en informatie over de speelvelden, de agenda's, de spelers en de spelregels (Intelligence Lobby);
- een shortlist van dromen en nachtmerries en de vorming van draagvlak (cross-nationaal).

De heer Van Schendelen raadde de Statenleden daarom aan een public affairs desk op te zetten: deze desk kan helpen met het vormen van een shortlist en draagvlak creëren.

Vervolgens richtte hij zich op Provinciale Staten zelf. Democratisch aangestuurde organisaties hebben namelijk een aantal handicaps volgens hem: ze etaleren ongeduld, onmatigheid (ze houden vast aan de longlist), ze hebben de neiging vooraf al de ambities aan te kondigen (rivalen kunnen ze in kaarten zien) en ze zijn verdeeld. Maar deze handicaps zijn gelukkig te overkomen door geduld, matigheid en stilte te oefenen en continuïteit te tonen.

Tenslotte richtte de heer van Schendelen zich op het provinciale thuisfront, dat hij vergeleek met het MKB: GS zijn in deze metafoor het branchebestuur en PS de algemene ledenvergadering. En als men in de private sector kan lobbyen en ad hoc coalities kan sluiten, dan moet het de provincies ook lukken in de Randstadagenda.

Professor Van Schendelen onderscheidde twee hoofdrollen voor PS: het inspireren en legitimeren van GS en horizontaal doorvertakken naar zusterverenigingen (GS, PS, Tweede Kamer, partijgenoten in het Europees Parlement). PS moet niet 'gouvernementalistisch' denken maar juist organisaties benutten: dit noemt Van Schendelen intelligente luiheid. Om dit te realiseren heeft PS allereerst basale kennis over de EU en Nederland nodig. De Europese Commissie is de wetgever (vanwege het initiatiefrecht, 85% van de wetgeving vanuit de EC), dus PS moet zich daar op richten in de beginfase. Daarnaast is er een public affairs desk nodig die de informatiestroom organiseert. Tenslotte raadt Van Schendelen de Statenleden aan op PS-niveau een gemeenschappelijke EU-commissie in te stellen,

ook om te voorkomen dat solisten het gemeenschappelijke belang in de weg lopen. Kortom, met vereende krachten kunnen de Provinciale Staten zich laten gelden in Brussel.

Commissaris Kroes

De inspirerende lezing van Rinus van Schendelen was een groot succes en na vele vragen begaven de Statenleden zich weer naar hotel Leopold voor de lunch. Tijdens de lunch informeerde de persoonlijke assistent van Commissaris Kroes (Mededinging), Jean-Philippe Monod de Froideville, de Statenleden over de werkzaamheden van en de gang van zaken in het kabinet van mevrouw Kroes. Commissaris Kroes houdt kartelvorming in de gaten en legt daar waar nodig is boetes op. Er zijn dit jaar (2007) zeven boetes uitgedeeld en de som van de boetes is nu al meer dan 3 miljard: dit vloeit in de kas van EU. Daarnaast beoordeelt de commissaris bedrijfsovernames en controleert zij of er geen sprake is van onrechtmatige staatssteun. Haar kabinet bestaat net als die van de andere commissarissen uit acht medewerkers. Elke medewerker is verantwoordelijk voor een aantal portefeuilles van andere Commissarissen, zodat alle terreinen afgedekt zijn. Beleidsbeïnvloeding op bepaalde gebieden is dus via verschillende kabinetten te bereiken, aangezien alle dossiers in de kabinetten afgedekt zijn. Jean-Philippe Monod de Froideville raadde de Statenleden aan gebruik te maken van deze structuur.

Huis van de Nederlandse Provincies

Na de lunch werd er een bezoek gebracht aan het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP), waar Bas van den Barg en Henk Kuiper, medewerkers van de P4-vertegenwoordiging in Brussel, een presentatie gaven over communicatie. Tijdens deze interactieve presentatie konden de Statenleden door middel van diverse stellingen hun input kwijt voor het communicatieplan van de Randstadvertegenwoordiging in Brussel, dat in de loop van 2008 gepresenteerd zal worden.

Zij wezen op de Europese Ster die wekelijks op maandag verschijnt met EU-informatie voor decentrale overheden. Men kan zich hier op abonneren via www.nl-prov.eu, de website van het HNP waar ook op onderwerp in het archief kan worden gezocht. De website van het Kenniscentrum Europa Decentraal www.europadecentraal.nl bevat eveneens nuttige informatie zoals factsheets per onderwerp.

Vervolgens was het woord aan Lewis Dijkstra, werkzaam bij de Europese Commissie bij het Directoraat-Generaal Regionaal Beleid. Hij gaf een presentatie over de toekomstige uitdagingen voor het Cohesiebeleid, het Europese regionale beleid. Lewis Dijkstra ging in op vijf belangrijke uitdagingen: toenemende internationale concurrentie, klimaatveranderingen, stijgende energieprijzen, toenemende demografische verschillen en ongelijke verdeling van geschoolde mensen, en de moeite dat nationaal beleid heeft met het bijbenen van de snelle veranderingen van de globaliserende wereld.

Elisa Roller, werkzaam bij het Secretariaat-Generaal van de Europese Commissie en verantwoordelijk voor het dossier Lissabonstrategie, rondde deze informatieve dag af met een presentatie over de Lissabonstrategie, de doelstelling van de Unie om de economische groei en de werkgelegenheid te bevorderen. In het kader van deze strategie zijn er veel fondsen (o.a. Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)) beschikbaar, en ook Nederland maakt hier gebruik van. In totaal krijgt Nederland 1,9 miljard EUR voor de periode 2007-2013, voor vijf Operationele Programma's (4 EFRO-programma's en 1 ESF-programma). Bij EFRO ligt de nadruk op onderzoek, innovatie, ondernemerschap, ICT en MKB, terwijl bij ESF de nadruk ligt op werkgelegenheid en flexibiliteit.

Na deze laatste presentatie werd het werkbezoek afgesloten met een borrel met de ambtelijke collega's van de G4 en het HNP.

Liza Groeneveld,
Utrecht, december 2007